

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . Lir 3.000

Letna naročnina . . . . . » 6.000

Letna inozemstvo . . . . . » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 9 (1341)

Gorica - četrtek, 27. februarja 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Cerkev pod komunističnimi režimi

Novo žarišče mednarodne napetosti

Ljubljanski verski tednik »Družina« je 16. februarja prinesel kratko vest iz Madžarske pod naslovom »Negodovanja na Madžarskem«. Tam pravi, da madžarski verski mesečnik zameri Apostolskemu sedežu, da se je s tolikim prizadevanjem zavzel za izpraznjene škofovske sedeže na Madžarskem. Saj je nazadnje vseeno, ali vodijo škofije pravi škofje ali samo administratorji s škofovskim posevčenjem.

Ta kritika iz Madžarske ni edina iz dežel vzhodne Evrope, ki prča, da se tamkajšnji katoličani ne strinjajo s sedanjo politiko Sv. sedeža do režimov v vzhodni Evropi, ki jo vodi msgr. Casaroli. Zdi se jim politika popuščanja brez prave koristi za vernike, politika, ki koristi pravzaprav samo marksističnim režimom.

KRITICNI KARDINAL MINDSZENTY

V tem oziru je posebno nepopustljiv kardinal Mindszenty. Ta sicer živi sedaj zunaj Madžarske in se mora za svojo svobodo zahvaliti ravno Casarolijevi politiki do vzhodnih režimov. Kljub temu je nekdanji madžarski primas nepopustljiv nasprotnik sedanje vatičanske politike in jo rad kritizira v govorih in v člankih. Očita ji popustljivost in iskanje političnih kompromisov na račun tistih vernikov, ki trdno stojijo v svojem odporu zoper diktatorske režime. Meni namreč, da vzhodni režimi hočejo z diplomatskimi dogovori z Vatikanom dobiti le trdnjše orožje, da zrahljajo odpor kristjanov.

Takšno gledanje in vrednotenje vatičanske politike srečamo tudi pri raznih drugih škofih in vernikih v vzhodnih državah, ki se nečejo uklanjati partijskim mogotcem. Glede tega je značilno pismo nekega vzhodnega škofa, ki ga objavlja »L'Eco dell'amore« v letošnji januarski številki. Ime škofa iz razumljivih razlogov ni navedeno.

GLAS VZHODNEGA SKOFA

Omenjeni škof pravi:

Komunistični tisk navadno posveča veliko pozornost raznim potovanjem, ki jih delajo zastopniki cerkvene hierarhije v pravoslavni samostan Zagorsk.

Rad bi poudaril, da slična potovanja zelo škodijo Cerkvij predvsem v tistih deželah, kjer se ta bori za svoje preživetje. Sovjetska zveza izrablja taka potovanja, da stavi v neresnično luč položaj vernikov, kjer so komunisti na oblasti. Komunističnim partijam v deželah, kjer se ta pripravljajo za prevzem oblasti, nudijo taka potovanja možnost, da olepšajo svojo »podoobo« pred očmi levo usmerjenih kristjanov. V komunističnih deželah pa dajejo drugačno razlago tem potovanjem; katoličanom skušajo dati razumeti, da je Vatikan z dušo in telesom povezan z moskovskim patriarhom. Prča da so ravno omenjena potovanja katoliških škofov v Zagorsk.

Javno moramo izjaviti, da so slični obiski za katoličane in sploh za verne v komunističnih deželah velika nesreča in hudo pohujšanje.

Patriarh Pimen v državi in izven nje zvesto izpolnjuje navodila, ki služijo partijam. Zadnje čase npr. si močno prizadeva, da bi onemogočil poskuse, da bi svobodno krojenje idej, tiska in oseb postalo predmet razgovorov na mednarodni konferenci za varnost v Zenevi. Svojo službo je začel s proslavljanjem 50-letnice Sovjetske zveze in s tem, da je slovesno potrdil razveljavljanje stoletnih vezí med Rimom in katoliškimi unijski v Ukrajini. Krvavi in nasilni način, kako so bili unijski odtrgani od edinstva s katoliško Cerkvijo in priključeni pravoslavni, ostanejo neizbrisno zapisani v spominu vernikov.

Potem omenja isti škof že znano dejstvo, da je treba v Sovjetski zvezi ločiti med uradno pravoslavno Cerkvijo, ki ima svoje središče v Zagorsku, ter med neuradno Cerkvijo, ki jo tvori ljudstvo z mnogimi duhovniki. Uradno Cerkev podpira režim, ki imenuje tudi škofe. Zaradi tega ta Cerkev ne uživa ugleda med verniki. Ona druga, neuradna se skriva v podzemlju ne

zato, ker bi tvorila kako politično opozicijo proti režimu, temveč ker hoče ostati svobodna in zvesta evangeliju. Dolgoletna izkušnja uči to skrito Cerkev, da uradna hierarhija ni služila, ne služi in ne bo služila za nič drugega kot za »pobrezboženec« pravoslavne Cerkve v Rusiji. Rusko ljudstvo pa brani svojo vero kot ve in zna.

Prav ta skrita Cerkev v Rusiji vidi svoje rešitev v rimski katoliški Cerkvij, ki stoji nad ideologijami in nad režimi. V tem upanju jo pa zelo motijo in spravljajo celo v obup številni obiski v Zagorsku.

***

Navedli smo nekaj dejstev iz življenja Cerkve pod komunističnimi režimi sovjetskega bloka. Dejstva sama niso nič novega, pričajo pa, da si najboljši kristjani tam želijo rajši trpeti in biti preganjani, toda ostati svobodni, kot pa pristati na diplomatske kompromise, ki bi jim samo odvzeli tisto malo svobode, ki jo uživajo kot preganjana Cerkev.

K. H.

Trideset let od jaltskih pogovorov

Mesto Jalta na polotoku Krimu je prešlo v zgodovino kot kraj, kjer sta Roosevelt in Churchill na ljubo prejevanemu Stalinu skoro pol Evrope izročila komunizmu v roke. Konferenca se je vršila od 3. do 11. februarja 1945.

Glede bodoče ureditve Jugoslavije so trije »velike« odločili, naj bo do novih volitev na oblasti Tito-Subašičeva vlada; volitve naj bi bile svobodne, a brez kontrole zaveznikov; potrjeni naj bi bili vsi sklepi Antifašističnega večja narodne osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ-a), sprejeti med revolucijo.

Zanimivo je, da se je za ta kompromis ginal zlasti Churchill, Roosevelt pa je bil do njega do konca nezaupen. Churchill je na ta način upal ohraniti vpliv na bodoči razvoj Jugoslavije, v čemer pa se je temeljito uštel. Ze leta 1946 je moral priznati, da je naredil svojo največjo politično pogreško v teku svoje življenjske poti.

V Jalti so tudi sklenili, da bodo tudi s silo, če bo treba, vrnili vse državljane Sovjetske zveze, ki so se borili proti komunizmu ali se zatekli na zahod. Na podlagi te pogodbe je bilo vrnjenih konec maja 1945 tudi 12.000 slovenskih domobrancev.

Arthur Conte, francoski zgodovinar, vidi v Jalti začetek delitve sveta na bloke. »Nikdar — pravi Conte — ni tako malo oseb odločalo o usodi toliko milijonov človeštva. Jalta je odprla komunizmu pot v vzhodno Evropo, na Daljni vzhod, v afriške kolonije... Razbila je vero v zanesljivost severnoameriškega zaveznitva in v zvestobo zapadnih demokracij. Svet je razdelila med svobodo in tiranijo.«

Roosevelt se je vrnil domov zadovoljen. »Stric Jože« iz Kremlja je pristal na ustanovitev Organizacije združenih narodov; angleški »imperializem« je bil strit; Sovjetska zveza je objubila, da bo šla čez tri mesece v vojno proti Japonski. Za to ceno je bilo vredno žrtvovati tudi Poljsko, Jugoslavijo in Čangkajškovo Kitajsko.

Rooseveltu je bilo dano živeti po Jaltški konferenci le še 60 dni, pa vendarle dovolj, da je spoznal svojo zmoto. Ze 1. aprila 1945 je pisal zagrenjeno pismo Stalinu, da od Moskve postavljena vlada v Lublinu na Poljskem preganja nekomuniste in pripravlja totalitarni režim.

Eno uro pred smrtjo je še rotil v pismu Churchill: »V vsakem primeru moramo ostati trdni. Naš današnji dvom (v Stalinu) mora postati izhodišče naših dejanj jutri.«

Združene države Sev. Amerike so spet v zadregi. V Eritreji, ki je ena provinc etiopske države, imajo pri mestu Asmara veliko vojaško oporišče. Do sedaj to oporišče ni bilo v nevarnosti, da ga etiopske oblasti preženejo s svojih tal. Nasprotno, tako bivši cesar Selassie kot sedanja vojaška vlada sta bila vesela ameriške prisotnosti.

Pa se je zgodilo, da je v Eritreji vzplamtelo osvobodilno gibanje, ki si je postavilo za cilj osamosvojitve dežele. S kom naj potegne severnoameriška vlada? Če se hoče držati načela samoopredelitve, potem mora dati prav eritrejskim borcem za svobodo; če pa hoče ohraniti Etiopijo za prijatelja, bo morala to načelo pogaziti in etiopski vojski naprej pošiljati orožje, da tolče po upornikih. Toda ti uporniki so muslimani in

na njihovi strani so vse arabske države, tudi tiste oz. zlasti tiste, ki so bogate na nafti.

In tako stoji ZDA pred novim zapletom ciprskega tipa. V ciprskem primeru so se opredelile za Turčijo in si zapravile naklonjenost Grčije. V eritrejskem primeru pa gre spet za izbiro: ostati z Etiopijo, pa si nakopati jezo arabskih držav ali pustiti dosedanjega zvestega zaveznika na cedilu in ga prepustiti razvoju časa in razmer.

POSLEDICE KOLONIALNE POLITIKE

Eritreja, dežela južno od Egipta in Sudana ob Rdečem morju, ni nikdar bila v preteklosti del Etiopije. V preteklem stoletju, ko je začelo propadati turško cesarstvo, se je je polastila Italija. Eritreja je postala italijanska kolonija. Italijani so prinesli vanjo nekaj industrije in civilizacije, vsekakor več kot je bila deželna Etiopija s svojim fevdalnim sistemom.

Eritreja ima kot obmorska dežela dve odlični pristanišči: Massauo in Assab, Etiopija pa ni imela nobenega, saj je bila vedno brez izhoda na morje. Zato je poželjivo gledala po teh dveh pristaniščih, da se jih na neki način polasti.

Priložnost je prišla s koncem zadnje vojne. Italija je bila premagana in izgubila vse kolonije, tudi Eritrejo. Neguš Selassie je pred Združenimi narodi postavil zahtevo po Eritreji. Takrat je bil abesinski cesar na višku ugleda. Ustregli so mu: Eritreja naj bi kot avtonomna provinca, ki se sama upravlja, bila povezana z Etiopijo v eni državi. To je bilo leta 1952.

Toda abesinski cesar se ni izkazal modrega državnika. On, ki se je boril zoper italijanskega zavojevalca, je sam postal zavojevalec Eritreje. Osrednje oblasti v Addis Abebi so Eritreji jemale

pravico za pravico: odpravljena je bila domača zastava, razpuščena eritrejska policija, v šole je bil uveden asmarski jezik, tj. uradni jezik Etiopije; in ko od avtonomije ni ostalo že skoro ničesar več, je Etiopija leta 1963 Eritrejo enostavno vključila v svojo državo.

IZBRUHNE GVERILA

Prevarani Eritrejci so se odločili za upor. Iz majhnih začetnih uporniških gnezid je nastalo veliko odporiško gibanje, ki je zajelo že vso deželo. Etiopska vojska živi praktično osamljena v nekaj večjih mestih, obdana vsepovsod od gverilcev, ki jo neprestano napadajo. Računajo, da je gverilcev že deset tisoč. Kot borci so dobro oboroženi, saj dobivajo izdatno pomoč zlasti iz nekaterih muslimanskih dežel, med katerimi prednjačijo Libija in Saudska Arabija.

Ko so v Etiopiji lani prišli na oblast vojaki, odstavili cesarja in njegove korumpirane ministre ter napovedali socialne reforme, je eritrejsko osvobodilno gibanje upalo, da se bo dalo z novimi oblastniki najti neki skupni jezik.

Pa so se vojaki pokazali še bolj gluhe kot so bili prejšnji oblastniki. Sprožili so zoper gverilce nove akcije, na katere pa so gverilci odgovorili s protinapadom. Vdrli so v glavno mesto Eritreje Asmaro in se spoprijeli z redno vojsko na njenih ulicah. Posledica so bile uničene hiše in begunci. Tudi mnogi italijanski državljani so bili prisiljeni zapustiti deželo in so kot svoj čas iz Libije prišli po desetletjih bivanja v tujini v domače kraje, praktično vsega oropani.

Etiopske vojaške oblasti so trdno odločene Eritrejo ohraniti za svojo državo. Sef vojaške vlade general Teferi Benti je te dni dal izjavo, da je Rdeče morje za Etiopijo življenjskega pomena in da bodo vojaki eritrejsko obalo branili zoper vsak napad od zunaj.

Tako gredo vojaki po potih Hitlerja in Mussolinija. Ni jih izučil primer Portugalske, ki je hotela za vsako ceno ohraniti svoje kolonije ali primer Pakistana, ki ni hotel dati svobode vzhodni Bengaliji.

V imenu neke svobode, ki so jo obljubili svojemu ljudstvu, morijo in pobijajo druge, ki se borijo za svobodo svoje dežele. Čeprav nima Eritreja ne po preteklosti ne po veri, rasi ali kulturi ničesar skupnega z Etiopijo, bi morala ostati z njo povezana, ker se tako hoče etiopskim oblastem.

Seveda Eritreja ni kaka dežela sredi Afrike, za katero se nihče ne zanima kot npr. Burundi, ki je postal znan po strahotnem rodomoru črncev Bahutu; Eritreja leži ob strateško važnem Rdečem morju, ki veže po Sueškem prekopu Sredozemlje z Indijskim oceanom; naseljena je od muslimanov, ki imajo zaščito v petrolejskih arabskih magnatih; zanjo se zanimajo ZDA in Sovjetska zveza; skratka: lahko postane sod smodnika in grožnja za svetovni mir.

Prav v imenu mednarodne pravičnosti bi bilo zato najbolj pošteno, dati ljudstvu, ki si želi svobodo, samostojnost in na ta način preprečiti, da pride do novih napetosti na mednarodnem področju, ko niti sedanje še niso odstranjene.

v dve polovici: komunistično in svobodno, prav tako Vietnam.

Komunizem še vedno nadaljuje s svojim pohodom. Menja taktiko, ne pa cilja. Pri tem mu mnogi iz demokratičnega tabora zavestno ali nezavestno nudijo roko. Zgodovina jim je že dala oznako: koristna budala.

V Nemčiji splav ne bo dovoljen

Ceprav so v nemškem parlamentu lani z večino izglasovali zakon o dovoljenem »splavu v roku«, do veljave ta zakon ne bo prišel. Deželna vlada v Baden-Württembergu je namreč vložila pritožbo na ustavno sodišče v Bonnu, češ da je ta zakon proti ustavi. Desetletsko najvišje državno sodišče je o tem prizivu že razpravljalo in se je osem sodnikov izreklo, da je zakon o dovoljenem splavu protiustaven in zato vobče ne more stopiti v veljavo.

Blagoslovitev slovenskega mozaika v Nazaretu

Skupina 123 romarjev iz Slovenije je pretekli teden obiskala Sveto deželo. Na desetdnevnem romanju, ki ga je vodil pomožni ljubljanski škof dr. Stanislav Lenič, so romarji obiskali vse tiste kraje, ki so tesno povezani z življenjem in delovanjem našega Odrašenika.

Cilj romanja je bila med drugim blagoslovitev slovenskega mozaika v nazareški baziliki Marijinega oznanjenja. Mozaik — dar slovenskih vernikov doma in po svetu — (izdelal ga je umetnik Tambossi), je kopija Kregarjevega mozaika Matere božje in sv. bratov Cirila in Metoda, ki je v cerkvi na Ježici pri Ljubljani.

V soboto 15. februarja je bila popoldne ob 16. uri slovesna blagoslovitev mozaika. V procesiji je 32 duhovnikov-romarjev peko litanije Matere božje pred nazareško baziliko, kjer so pod oboko postavili mozaik. Pred blagoslovitvijo je škof Lenič v govoru poudaril pomen tega verskega dogodka, ki nas še tesneje povezuje z začetki našega odrešenja.

Napis na mozaiku: Marija, Mati Slovencev — označuje zgodovino slovenskega naroda, ki je bil že od svojega začetka na današnjih tleh povezan s čiščenjem božje Matere. Sveta brata Ciril in Metod pa sta kot apostola Slovencev prizgala luč svete vere. Marija, Mati Slovencev, združuje vse Slovence doma in po svetu v isti veri in narodni pripadnosti.

Po blagoslovitvi mozaika je bilo v kripti mogoče Marijine bazilike slovesno somaševanje, ki ga je vodil škof Lenič. Poleg

slovenskih romarjev se je slovesnosti udeležilo tudi lepo število nazareških vernikov.

Prijetno vzdušje in bratska povezanost med romarji sta dala pravi ton celotnemu romanju, ki ga je zelo skrbno organizirala ljubljanska poslovalnica Putnika. Romarji so odpotovali v Izrael in se tudi srečno vrnili z letalom nemške družbe Lufthansa, ki je odletelo in pristalo na letališču v Ronkah. Romanje, ki je bilo res enkratno doživetje, je vsem udeležencem nudilo veliko duhovnega bogastva. - Udeležence

Sveto leto naj romarje tudi kulturno obogati

V želji, da bi bilo bivanje tujih romarjev, ki bodo prišli za sveto leto v Rim, privlačno tudi s kulturnega vidika, je italijansko ministrstvo za turizem organiziralo v različnih italijanskih mestih za leto 1975 številne razstave.

V Rimu bo npr. v knjižnici »Casanatense« razstava o sv. Tomažu, v knjižnici »Angelica« razstava o sv. Avguštinu, v »Vallicelliani« o sv. Filipu Neriju in o prispevku oratorijancev italijanski kulturi od 16. do 18. stoletja. V Firencah bo v biblioteki »Laurenziana« predstavljeno sv. pismo stare in nove zaveze v Laurencijevih kodeksih, v knjižnici »Marucelliana« pa razstava skic, ki so v zvezi s svetim letom. V Neaplju bo v narodni knjižnici razstava o sv. Tomažu, v Benetkah pa v knjižnici »Marciana« razstava o cerkvenem bogoslužju.

Sončna nedelja na Koroškem

Cudna je letošnja zima, sneg je ostal le še na razglednicah. To je mogel zbor »Mirko Filej« ugotoviti preteklo nedeljo 23. februarja, ko je šel gostovat na Koroško, da se udeleži vsakoletnega koncerta v spomin pok. prof. Franceta Cigana. Povsod je bilo vse kopno, samo na najvišjih vrhovih se je videl za kak klobuk belega snega.

Naše pevce so čakali v St. Jakobu v Rožu za nedeljsko mašo ob 10^h. Prišli so točno kot se spodobi za tiste, ki so nekoč služili vojake. Pri maši so peli, da so jih številni verniki z veseljem poslušali. Imeli so tudi priložnost videti, kako potekajo dvojicne maše. Domači župnik Andrej Karičelj je med mašo precej lovil ravnotežje, da je z berili, branjem pastirskega pisma, molitvami in oznanili v slovenskem in nemškem jeziku zadovoljil ene in druge. Na koncu se je zdelo, da je ta način le pravi za razmere v župniji.

Ob župnikovi oznanili je bilo začutiti najbolj pekoči problem na Koroškem v tem tednu, nedeljske volitve. G. župnik ni nič vsiljeval, bil je le zaskrbljen kot je vsak resen človek v teh dneh na Koroškem, tudi škof Köstner, kot smo slišali iz odlomkov v njegovem pastirskem pismu.

Sončna in naravnost pomladanska nedelja je pevce navdajala s še večjim veseljem, ko so se do časa pripeljali v Celovec in se postavili na odru velike koncertne dvorane za vaje. Po prvih akordih je bilo slutiti, da bo šlo.

Kmalu zatem so začeli prihajati v Dom glasbe prvi poslušalci. Potem jih je bilo zmeraj več, kar gnetli so se ob blagajni. Tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmeier je z zadoščanjem opazoval gnečo: »Bali smo se, da bo dvorana le skromno zasedena. Sončna nedelja, volivni shodi povsod, nič čudnega, če bi ne prišli.« Toda ljudje so prišli in napolnili veliko koncertno dvorano.

Prišlo je slovensko ljudstvo z vseh strani koroške dežele, prišla je mladina, prišli so številni kulturni in politični zastopniki Slovencev. Cutiti je bilo, da je to praznik vseh zavednih in domoljubnih Korošcev, ki so tudi z udeležbo na koncertu hoteli izpričati, kako bodo prihodnjo nedeljo volili. Tudi v dvorani je bilo namreč opaziti neko predvolivno vzdušje: ne iz plakatov, ki jih v dvorani ni bilo, temveč z obrazov in iz razgovorov.

Temu primerno je potekala tudi proslava. G. Lovro Kassel, predsednik Krščanske kulturne zveze, ki je koncert organizirala, je po uvodni Prešernovi Zdravljici v izvedbi zbora »Mirko Filej« pozdravil navzoče in naglasil prav to, naj bi slovenska pesem združila prihodnjo nedeljo vse slovenske Korošce tudi ob volitvah za slo-

vensko Koroško enotno listo (KEL).

Med navzočimi je predsednik pozdravil najprej jugoslovskega konzula v Celovcu, ki je sedel med povabljenimi gosti, potem dr. Jožka Tischlerja, dr. Apovnika, nosilca Koroške enotne liste, dr. Draga Stoko, deželnega svetovalca iz Trsta, predsednika Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice in še druge.

Njegovim pozdravom sta odgovorila predsednik ZSKP dr. K. Humar, ki je prinesel pozdrave z Goriškega in prebral pismo, ki ga je občni zbor ZSKP naslovil na koroške Slovence, ter dr. Drago Stoka, ki je pozdravil v imenu vseh volivcev lipove večerje v deželi Furlanija-Juljskega krajinata ter zaželel Koroški enotni listi lepe uspehe na nedeljskih volitvah.

Za pozdravi se je razvil koncert, na katerem sta poleg zbora »Mirko Filej« nastopila še mešani zbor »Danica« iz St. Vida v Podjuni in zbor »Jacobus Gallus-Petelin«. Oba zbora poznamo tudi v Gorici, saj sta že nastopila v dvorani Katoliškega doma. Pozneje so vsi priznali, da je bil program pesmi posrečeno izbran in da so tudi vsi trije zbori dovršeno izvajali svoje pesmi.

Zbor »Mirko Filej« je med obema mešanima zboroma posrečeno popestril spored s svojo moško zasedbo. Za uspeh koncerta je poskrbel tudi povezovalac dr. Erik Prunč, ki je šegavo in nič dolgočasno predstavljal posamezne pesmi in znal iz njih izluščiti primerno zrno za poslušalce. Na koncu je bilo slišati enoglasno priznanje: Bil je to lep večer slovenske pesmi v zamejstvu.

Naši pevci so se po koncertu ustavili s pevci ostalih dveh koroških zborov še pri večerji, kjer so si drug drugemu zapeli še nekaj pesmi za prijateljstvo in za slovo. Na povratku so se ustavili še v Zabnicah pri Ehrlichovih, kjer sta jih prijateljsko sprejela g. Simon Prescheren iz Trbiža in sam gospodar g. Ehrlich.

Omenili smo volivno vzdušje, ki mu tudi koncert ni mogel uiti. Korošci, posebno še slovenski Korošci, se zavedajo važnosti nedeljskih volitev. Na njih se bo marsikaj odločilo. S svojo Koroško enotno listo so se Slovenci prvič po vojni pojavili na deželnih volitvah združeni kot eno telo. Izjemo tvorijo le komunisti, ki se jim niso hoteli pridružiti. V volivni boj posegajo zlasti mlajši, ki so razpredli zelo široko in živo volivno propagando kot še nikoli doslej. Trdno upajo na uspeh, čeprav so nekateri tudi bolj oprezní in imajo pomisleke, ali bo res tako, kot mladi upajo. Pomisleki so na mestu, saj gre za to, da se premakne masa slovenskih volivcev, ki so vsa leta doslej volili socialiste ali ljudsko stranko, naj v nedeljo volijo KEL. Mi jim iz srca želimo, da bi jim uspelo.

K. H.

Občni zbor Slovenske prosvete

V torek 18. februarja je bil v prostorih Slovenske prosvete v Trstu občni zbor te organizacije. Člani in predstavniki društev so na tem zboru pregledali delo, opravljeno v pretekli sezoni, in začrtali smerice za delovanje v tekočem poslovnem letu.

Daljšje poročilo je imel predsednik SP Marij Maver. Podal je podoben pregled dela na osrednjem seдеžu, kjer sta posebno delavna Slovenski kulturni klub in Društvo slovenskih izobražencev. Omenil je glavne in najpomembnejše pobude in akcije obbeh, prosvetne večere, Prešernovo proslavo, študijske dneve v Dragi itd. Dalje je poročal o pobudah, ki jih je SP podvzela za poživitev kulturne in prosvetne dejavnosti v večlanjenih društvih in domovih: številna gostovanja Slovenskega odra z igro Franca Jeze Poslednji pogovor, gostovanje lutkovnega gledališča in Sentjakobskega gledališča iz Ljubljane ter nagradno tekmovanje amaterskih odrov »Mladi oder 75«, ki ga je SP razpisala skupaj z ZSKP iz Gorice.

V poročilu se je predsednik dotaknil tudi sodelovanja z ZKPO iz Ljubljane in ga pozitivno ocenil. Rekel je, da bodo prek te organizacije skušali nabaviti nekaj slovenskih filmov, po katerih je vedno veliko povpraševanje.

V nadaljevanju se je predsednik pomudil pri založništvu, ki je v zadnjih časih pod vedno hujšim pritiskom inflacije. Prikazal je finančno stanje Mladike, katere izhajanje je vedno bolj ogroženo. Kljub temu je v preteklem letu izšlo osem števil te revije. Mladika pa je še izdala zbornik Draga 73 in Dolharjevo knjigo Pot iz planin.

V nadaljnjem poteku občnega zbora, po

blagajniškem poročilu in razrešnici, je predsednik Maver obrazložil program za tekoče leto.

V tem zapisu se ne bomo spuščali v naddroben oris dela in akcij, ki jih nameravajo izvesti SP in vanjo vključena društva. Bralce bi samo opozorili, da ima Slovenski oder v načrtu dve odrski predstavi (eno naj bi bilo delo domačega avtorja), dalje da bo letošnja jubilejna Draga — študijski dnevi bodo letos desetletni — delno posvečena tridesetletnici osvoboditve, in da je že v tisku izredno dragocena knjiga pesmi tržaške avtorice.

V razpravi, ki je sledila, se je razvila daljša diskusija o tem, kakšen naj bi bil tabor na Repentabru. Odbor se je obvezal, da bo skušal pripraviti tabor ob 30-letnici osvoboditve, vendar v drugačni obliki kot doslej.

Zivahna je bila tudi diskusija o gnotnem stanju SP in sploh vseh naših društev. Večina zborovalcev je bila mnenja, da morajo to dejavnost podpreti s sredstvi iz javnih ustanov, ker si je nemogoče predstavljati, da bi manjšina s svojimi lastnimi silami mogla vzdržati pod sedanjim ekonomskim pritiskom. Če je narodna manjšina obdavčena kot drugi državljani, je tudi prav, da se ji del teh sredstev ponovno vrne v podporo njenega kulturnega in prosvetnega dela. Zato pričakuje slovenska narodna skupnost v deželi razumevanje in podporo predvsem pri deželni upravi, ki lahko od blizu spremlja in ugotavlja potrebe naših društev.

Na koncu je predsednik poročal še o obisku pri prefektu Di Lorenzu, kateremu so obrazložili slovensko problematiko na prosvetnem področju.

Zadnje volitve na šolah

Preteklo nedeljo 23. februarja so bile na vrsti zadnje volitve na italijanskih šolah. Volili so šolske svete na višjih srednjih šolah. Udeležba je bila nekoliko nižja kot na volitvah prejšnjih nedelj, vendar zadovoljiva.

Na slovenskih šolah pa je bila tudi v nedeljo udeležba zelo visoka, precej višja kot je bila povprečna udeležba v državi. Na Tržaškem je volilo nad 80% staršev in 85% dijakov; na Goriškem je bila udeležba staršev okrog 86%, udeležba dijakov 87%. To so za demokratične volitve zelo visoki odstotki. Kakih posebnih motenj ob volitvah ni bilo nikjer, čeprav so ponekod določene izvenparlamentarne skupine, tako desničarske kot levičarske, delale propagando proti udeležbi na volitvah.

Na nedeljskih volitvah so volili starši, dijaki, profesorji in pomožno osebje vsak svoje kandidate.

V Gorici je bila posebnost ta, da so dijaki na učiteljski in gimnaziji-liceju vložili dve kandidatni listi, na trgovski šoli pa eno. Demokratično gledano so bili pravzaprav samo dijaki učiteljskega in gimnazije-liceja res demokrati, ker so edini dali možnost demokratične izbire med dvema listama.

Dogovori, ki so bili sprejeti za liste staršev, niso vezali dijakov. Zato človek težko razume pisanje Primorskega dnevnika, v katerem njegov znani dopisnik iz Gorice označuje eno listo za »napredno«, drugo pa za »konservativno«.

Splošno mnenje je, da je napreden tisti, ki zna misliti s svojo glavo in se odločati

po svoji vesti, ne pa tisti, ki samo izvaja navodila »od zgoraj«. Predlagatelji lastne liste dijakov, ki jo dopisnik v Primorskem dnevniku imenuje »skavtska lista«, so pokazali, da niso zaman hodili v šolo k Baden Powelu. Ta namreč vzgaja fante predvsem v samostojne osebnosti. S svojim nastopom so fante izpričali, da to v resnici so. Zato jim velja samo čestitati.

Izidi nedeljskih volitev v Gorici so bili naslednji:

Učiteljske: v zavodski svet so bili izvoljeni med starši: Andrej Košič, Stanislav Gergolet, Elvira Makuc por. Cargnel. Med dijaki: lista št. 1 Rafael Butkovič in Adriana Bukovec, lista št. 2 Kazimir Čerčič. Disciplinski svet: Leda Jarc, namestnik Andrej Košič; dijaki: Beučar Silvan, namestnik Antonietta Calligaris.

Gimnaziji-licej: zavodski svet - starši: Ivo Marinčič, Bogomir Lojk, Andrej Macuzzi. Dijaki: lista št. 1 Mauro Leban, lista št. 2 Karel Devetak in Ivo Marinčič. V disciplinski svet: dr. Stefan Bukovec, namestnik Bogomil Rener; dijaki: Damjan Klanjšček, namestnik Marta Rener.

Trgavska šola: zavodski svet - starši: Cvetka Dornik, Remo Devetak, Saverij Rožič. Dijaki: Marko Cotič, Zarko Grilj, Loreta Mikluš. Disciplinski svet: Maks Nanut, namestnik Danilo Cotič. Dijaki: Aldo Jarc, namestnik Karel Mikluš.

Izide na tržaških višjih srednjih šolah objavimo prihodnjič.

Ob koncu še majhna pripomba: V šolske svete so starši izvolili preveliko število profesorjev in šolnikov. To ni zdravo.

Raziskava o slovenski manjšini

Poletna lanska številka (maj-avgust) našega goriškega mesečnika »Iniziativa Isontina« je objavila obširno raziskavo, ki jo je napisala Anne Marie Boileau z naslovom »La minoranza slovena nel Friuli-Venezia Giulia: Aspetti sociologici« in ki jo je izvedel goriški ISIG.

Sledil sem vse dosedaj v zamejskem tisku, če se bo našel kdo, da opozori slovensko zamejsko in domovinsko javnost na to pomembno raziskavo, a doslej nisem še ničesar opazil.

Omenjeno raziskavo si v navedeni številki revije (61) lahko vsakdo prebere, zato je ne mislim posebej obravnavati. Opozoril bi le na to, da se v našem tisku pojavlja pogosto tarnanje in iznaganje stališč o naši narodni skupnosti, ki so največkrat plod osebnih vtisov, raznih idej in ideologij ali pa pesniške in pisateljske fantazije. Tako se zdi mnogim našim izobražencem naravnost grešno, ako se slovenski ljudje čutijo navezane predvsem na svoj kraj in domačijo, bolj kot na nekako bolj ali manj dobro izdelano vse-slovenstvo, in se ne zavedajo, da je prav navezanost na domačo grudo nekaj najbolj naravnega in za narodno delo vzpodbujajočega.

Raziskava omenjenega inštituta ugotavlja namreč, da v naši deželi 75% slovenskih ljudi gradi svojo narodno pripadnost na krajevno oz. domačo podlago. In sicer v Reziji 97%, v dolinah Tera in Nadiže 77%, v Gorici sami 52%, medtem ko prevladuje na Krasu in v Trstu bolj čut splošno slovenske narodne pripadnosti tj. 58% - 43%. In s tem v zvezi je seveda popolnoma naravno, da se slovenski ljudje v Kanalski dolini čutijo za »koroške Slovence«, saj so vedno pripadali h Korošci, imajo nje narečja in pesmi.

Ustanovi ISIG je treba izreči priznanje za to obširno in zahtevno raziskavo, ki je poleg vsega tudi še vsakemu slovenskemu politiku in narodnemu delavcu dragocen napotek za bodoče narodnostno delo in ohranitev slovenske kulturne dediščine v naši deželi, ki predstavlja obogatitev za nas ne glede na narodnostno jezikovno poreklo.

Do konca lanskega leta je potem izšla še naslednja številka (62) revije »Iniziativa Isontina«, ki obravnava v glavnem srednjeevropsko srečanje preteklega jeseni, goriški mednarodni folklorni prireditvi in drugo, odmanjkal pa je kakršenkoli slovenski prispevek.

Vsled tega bi bilo gotovo prvenstvenega pomena, da si »Iniziativa Isontina« zagotovi rednega slovenskega sodelavca, oz. tudi slovenskega uredniškega člana vsaj take kakovosti kot je recimo sodelavec Ervino Pocar, ki zmore opozoriti italijansko javnost na vse najzanimivejše kulturne premike v nemškem jezikovnem prostoru.

»Iniziativa Isontina« bi z rednim pred-

stavljanjem slovenskih kulturnih premikov na Primorskem, ki morejo italijanske sodeželane še posebej zanimati, in nato v slovenskem sosednjem prostoru nasploh, mogla vršiti tisto poslanstvo, katerega potrebo slovenski in tudi velik del italijanskih ljudi v deželi najbolj občuti in doseči priznanje ter odmevnost tudi v sosednjem slovenskem prostoru.

I. S.

Kamenčki

Neumestno negodovanje

Na volitvah v okrožni šolski svet v goriškem okrožju je bila ena sama kandidatna lista staršev. Vendar so se številni volivci poslužili pravice, ki jim jo daje zakon, ter so dali preference posameznim kandidatom. Izid je bil naslednji: Irena Vetrin por. Bertolini je dobila 43 preference, Marjan Terpin 38, Bernard Antonič 14, Marko Waltritsch 8, Karel Nanut 3 in Dolores Mermolja 1 preference.

Taka izbira volivcev očitno ni bila pogodna dopisniku v Primorskem dnevniku, ki pravi »ne upoštevajoč skupno listo in skupni nastop so dajali tudi preferenčne glasove... Določeni konservativni krogi so hoteli pokazati svojo notranjo enotnost z dajanjem preferenc.«

Ne vemo, kdo je konservativen in zakaj, ali volivci ali kandidati ali člankar v Primorskem dnevniku, ki bi očitno hotel odvzeti volivcem vsakršno možnost da izrazijo svojo voljo.

Demokratična nezrelost italijanskih akademikov

Prejšnji teden so bile volitve zastopnikov visokošolcev na italijanskih univerzah. Tudi ti so bili poklicani, da izvolijo svoje zastopnike v določene odbore. Toda izvenparlamentarne skupine so sklenile bojkotirati volitve. Prosto jim, če bi se pri tem posluževali demokratičnih metod prepričevanja in propagande. Toda zatekli so se k metodam, ki so njim lastne: ustrahovanje, pretepi, nasilje vseh vrst.

Na univerzi v Turinu so se npr. postavili v špalir ob vhodu na univerzo in vsak, kdor je hotel na volišče, je moral skozi ta špalir med psokami, brcami, pestmi, kakor je včasih videti v kakem filmu, ko obsojeni na udarce s palicami beži na vso moč med vrstami, da jih čim manj dobi.

Zato nič čudnega, če je bila udeležba zelo pičla, v najboljšem primeru le kakih 20 do 25%. Ponekod pa tako majhna, da so volitve razveljavili. Čudno je tudi to, da izvenparlamentarne skupine akademikov tvorijo le skromno manjšino na univerzah, pa vse ustrahujejo.

Eni in drugi pričajo, da so nezreli za demokratično življenje, čeprav bodo jutri doktorji, inženirji in morda celo ministri.

(r+r)

S TRŽAŠKEGA

Ekološki problemi Brega

Kako velik in težak davek mora plačevati človek s svojim zdravjem ob industrijskih področjih ter v njih samih zaradi nepopravljivih škodljivih posledic, ki nastajajo za organizem in okolje! Izločeni strupi ponovno prihajajo v žive organizme bodisi v obliki hrane, vode ali zraka. Njih delovanje pripelje slejkoprej do bolezenskih pojavov, ki imajo pogostokrat za posledico prežgodnjo smrt.

V sedanjih časih se ljudje osveščajo in spoznavajo to škodljivost. Zato je dolžnost in pravica nas vseh, da ščitimo in branimo naravno okolje, v katerem živimo mi in v katerem bodo živeli tudi naši potomci. Vsakomur je vidno, da so naši kraji že močno prizadeti zaradi pretirane industrializacije.

Vse prepogostokrat smo izpostavljeni pred izvršeno dejstvo. Pa bi bilo prav, da bi se pred vsako tovrstno odločitvijo razpravljalo v širšem krogu zainteresiranega prebivalstva ter pri tem vsestransko obravnilo tudi negativne posledice zadevnih industrijskih gradenj.

Obeta se nam skorajšnja industrializacija Osapske doline, področja med Domjem in Logom, nova livarna pri Boljuncu itd. Težak problem povzroča že obstoječa industrija. Škodljiv prah in ropot kamnolomov (Boršt, Ricmanje, Boljunc), neznosna smrad, ki se širi iz tovarne ITLOC v bližino in daljno okolico, ropot in vibracije tovarne Grandi Motori ogrožajo tudi sosednja področja Boršta in Zabrca. Ropot in šum, ki ga povzročajo črpalke SIOT, se prenaša v precejšen del Brega. Zaveljska rafinerija, ki na žalost obratuje z zastarelimi napravami, zasmrja večji del našega področja.

Preveč smo že žrtvovali v korist industrializacije, ki je tako močno preoblikovala in skazila naš Breg, kateri ima tako občutljivo in svojevrstno konfiguracijo in sestavo. Nasprotujemo nadaljnji industrializaciji, ki uničuje okolje in je škodljiva za vsa živa bitja v njem, nameravamo novim objektom v bližini in širši okolici, kot tudi morebitnemu letališču na bližnji kraški planoti, razširiti SIOT-a v neposredno bližino stanovanjskih predelov in morebitnemu vskladiščanju derivatnih mineralnih olj v SIOT-u samem ali na novo grajenih rezervuarjih v naši občini. Pomislimo na zadnji požar in kaj bi se vse lahko pripetilo, če bi tedaj vladale neugodne vremenske razmere.

Pričakujemo, da se namestijo naj sodobnejše naprave v že obstoječe industrijske obrate, ki naj odpravijo ali ublažijo škodljive vplive. Želimo tudi, da se ponovno ovrednoti naša voda, ki se izteka skoro neizkoriščena, ter da se pomisli na pogozdovanje primernih površin v južnih predelih naše občine.

Navedeni problemi so življenjskega pomena za nas vse, zato je nujno potrebna pripravljenost, trdna volja in sodelovanje vseh prizadetih ob upoštevanju nasvetov strokovnjakov iz posameznih področij.

Društvo za zaščito okolja v Dolini

Obramba proti toči

v Furlaniji-Juljski krajini

Deželna uprava je nakazala 630 milijonov lir pomoči, ki je namenjena kmetom za preventivne ukrepe proti učinkom slabih vremenskih razmer in toče. S temi deželnimi prispevki kmetje lahko krijejo zavarovalne stroške.

Dežela Furlanija-Juljskega krajinata nadalje podpira uporabo raket proti toči, predvsem na vinorodnih področjih. Prispevek dežele krije do 60 odstotkov vseh stroškov in 92 odstotkov za nakup druge opreme. Pomembno je v tem smislu tudi pooblastilo, ki ga je dežela podelila deželni ustanovi za razvoj kmetijstva ERSA. Ta bo v boju proti toči lahko uporabljala srebrov jodid, ki ga je treba raztrositi v ozračju, ko je nevarnost toče.

Po letošnjem programu naj bi zaščitili približno 120.000 hektarov ozemlja v pordebnski pokrajini, v prihodnjih štirih letih pa naj bi to površino povečali na 390.000 hektarov.

Velikodušnost švicarskih katoličanov

Švicarski katoličani so v postu '74 zbrali 14 milijonov švicarskih frankov, kar znese tri in pol milijarde lir. Zbrani denar je namenjen za pomoč deželam v razvoju, predvsem deželam Latinske Amerike. Znano pomoč prejmejo tudi misijoni v Aziji za gradnjo šol, ambulanc in kapel. Propaganda za pomoč potrebnim pod geslom »Kruh za bližnjega« imajo švicarski katoličani in protestanti skupno, kar je lep primer ekumenskega sodelovanja.

9. občni zbor Kmečko delavske zveze v Števerjanu

V soboto 22. februarja 1975 je imela Števerjanska Kmečko delavska zveza svoj deveti redni občni zbor. Vabilu podpredsednika Hadrijana Korsiča se je odzvalo veliko Števerjancev, ki jim je pri srcu nadaljnja politična in splošna uprava števerjanske občine ter povezanost demokratičnih Slovencev v zamejstvu nasploh. Zelo razveseljivo je bilo dejstvo, da je bila več kot polovica prisotnih mladih, kar dokazuje, da seme, ki so ga pred 25 leti zasažali ustanovitelji te števerjanske organizacije, ni padlo na nerodovita tla. Občnemu zboru so nadalje prisostvovali župan Stanislav Klanjšček, bivši zaslužni župan Hermenegild Podveršič, tajnik začasnega odbora Slovenske skupnosti na Goriškem dr. Damijan Paulin in predsednik števerjanskega prosvetnega društva »F. B. Sedej« Aleš Pintar.

Zasedanje je odprl podpredsednik Hadrijan Korsič, ki je podal splošno poročilo o delovanju in življenju Zveze v zadnjih letih od občnega zbora sem. Spomnil se je vseh zaslužnih članov, ki so preminuli v tem zadnjem času, posebno Alojza Terčiča, Karla Klanjščka ter Jožkota Maraza. Govoril je nato o vseh tistih širših problemih, ki so terjali od Zveze stalnega napora in zavzetosti.

Tajniško poročilo je podal Marjan Terpin, ki je zlasti predložil probleme organizacijske narave, sej, sestankov in podobnega. Na kratko je nakazal in razložil vzroke, ki so dovedli do raznih pretresov in kriz v tem delovnem času. Ugotovil je, da so bili ti problemi z dobro voljo in razumevanjem nekaterih odgovornih članov v veliki meri rešeni.

Župan Stanislav Klanjšček je podal izčrpno in stvarno poročilo občinske uprave lipove veje od zadnjih upravnih volitev leta 1970. Ugotovil je, da je bilo mnogo storjenega, žal pa so v zadnjem času vsi krediti ustavljeni, tako da ne more naša uprava urediti vseh tistih javnih del, za katera je vložila toliko truda in svojih moči. Kritični gospodarski položaj v državi nam je onemogočil, vsaj za sedaj, urediti gradnjo nove šole in ureditev občinske stavbe, čeprav so bile opravljene vse formalnosti do oddaje na dražbi. Občini ni država nakazala niti denarja iz proračuna za leto 1971, kar spravlja vsako delovanje v nemogoč položaj. Dohodkov ima občina zelo malo (kakih 9 milijonov), stroški so pa petkrat večji, da ne govorimo o javnih delih, ko stane samo gradnja šole skoro 350 milijonov lir.

Po stvarni diskusiji o vseh teh problemih, v katero so posegli mnogi prisotni, je občni zbor prešel na volitve. Novi odbor bodo, kot to določajo pravila, sestavljali občinski svetovalci, izvoljeni na listi lipove veje, katerim se pridružijo tisti, izvoljeni na občnem zboru. Izvoljeni so bili: Boris Hladnik, Edi Hlede, Mirko Humar, Danilo Bajt in Marjan Terpin.

V imenu Slovenske skupnosti na Goriškem je udeležence toplo pozdravil dr. Damijan Paulin. Cestital je števerjanskim upraviteljem za veliko opravljeno delo. Zaželel je novih uspehov in poudaril misel, da je nujno potrebno, da se zamejski Slovenci povežemo v širši, enotni, samostojni in delavni organizaciji.

Pozdrave števerjanskih prosvetnih delavcev in mladine je prinesel predsednik PD »F. B. Sedej« Aleš Pintar, ki je zlasti županu izrazil voljo naše mladine, da se aktivno vključi v napore za blagor vsega Števerjana.

VLADIMIR NAZOR

Legenda o sv. Krištofu

Njegov zgled je ohrabil druge. Levi so se začeli umikati. Da ni bilo tam Reprobusevega očeta, bi vse zveri pobegnile, kamor bi bile hotele, in bi bili gonici ostali praznih rok. Toda brez Hortikinega posilnjenca bi bili vaščani večkrat klonili od strahu. Zdjaj so vedeli, da bo Reprobuse sam pričakal zver, ki bi se ji zahotelo, vrniti se in napasti...

Reprobuse je tekkel pred njimi in vpil na ves glas. Začutil je, da se v njem odmotava neke sponde, da pokaje okovi, ki so ga dolgo oklepali. Čutil je, da je kakor doblo, ki po viharju razklepa v sonce svoje veje; kakor zamrli studenec, ki v zgodnjih spomladanskih dneh razliva okrog sebe bogastvo svojih curkov. Zdelo se mu je, da je prišel iz mračne votline na trato, obsijano s soncem; občutil je, da se v njem nekaj raztaplja, da se nečesa osvobaja, medtem ko se vse ziblje in pro-

Tehtne besede je izrekel nekdanji dolgoletni župan Hermenegild Podveršič, ki je poudaril načelo, da kdor si prevzame katero koli funkcijo v javnih uravah in organizacijah, naj ima toliko vesti, da za devoto vzame resno in ji ostane zvest do konca.

Ciril Terpin je posebno ostro ožigosal zadržanje državnih in deželnih oblasti, ki so popolnoma gluhe za rešitev težke finančne bilance majhnih občin, kakršna je Števerjan, ko drugod večkrat trošijo milijarde za nepomembne in nepotrebne zadeve.

Mirko Humar je predlagal resolucijo v podporo novoustanovljeni Slovenski skupnosti na Goriškem, ki bo kot naslednica Slovenske demokratske zveze vnaprej vodila bolj organizirano in učinkovito politiko tistih Slovencev, ki so za samostojne nastope proti vključevanju v italijanske stranke. V resoluciji je rečeno:

Kmečko delavska zveza v Števerjanu, zbrana na svojem rednem občnem zboru v Števerjanu dne 22. februarja 1975 toplo pozdravlja ustanovitev Slovenske skupnosti na Goriškem in želi, da bi to pomenilo pozitivitev našega političnega delovanja in da bi prišlo do tesnejšega povezovanja vseh goriških Slovencev v trdem boju za naše pravice, ki jih večinske stranke stalno obljubljajo, a niso konkretnega še ničesar naredile.

Izid šolskih volitev na Tržaškem

Izvoljeni so bili v nove šolske svete sledeči kandidati:

Nižja srednja šola »Srečko Kosovel« na Opčinah. Zavodski svet - predstavniki staršev: Evgen Covaccio (2. lista), Vladimir Vremec (1. lista), Marija Sosič (2. lista), Mario Colleger (2. lista), Danijela Levstik (1. lista) in Emil Guštin (1. lista). Predstavniki profesorjev: Franko Drašič, Andrej Čok, Zora Rebula, Daša Svetina, Nadja Stoka, Eva Martelanc. Predstavniki pomožnega osebja: Štefanija Foschini. Disiplinski svet: Bogdan Berdon in Livij Malalan, nadomestna člana Marija Pisani in Marija Milič.

Nižja srednja šola »Simon Gregorčič« v Dolini. Zavodski svet: Nerina Svab, Marino Pečenik, Albin Čuk, Boris Berdon, Bruno Scroccaro, Olivija Sturman. Predstavniki profesorjev: Benjamin Salvi, Gracijela Biber, Anda Andolšek, Marta Repini, Alenčica Salvi in Stanislava Tavčar. Predstavniki pomožnega osebja: Fulvij Smotlak. Disiplinski svet: Edvin Svab in Aldo Zlobec, nadomestna člana Danilo Starec in Aleksander Smotlak.

Nižja srednja šola »Fran Levstik« na Proseku. Zavodski svet - predstavniki staršev: Edvard Bogatec, Anita Meteljko, Laura Sedmak, Ivan Lavrenčič, Emil Sedmak in Josip Starec. Predstavniki profesorjev: Marjan Bajc, Liana Gerdol, Jožica Zajec, Vesna Jogan, Jože Kunčič in Vera Ban. Predstavniki pomožnega osebja: Bruno Ruppel. Podatkov o disciplinskem svetu še nimamo.

Nižja srednja šola »Ciril in Metod« pri Sv. Ivanu. Zavodski svet - predstavniki staršev: Niko Skamperle, Aleksander Kosovel, Rihard Lorenzi, Pavel Raseni, Sergij Zoch in Jure Kocjančič. Predstavniki profesorjev: Ksenija Budal, Jakob Kandut, Borut Kodrič, Veronika Pečenko, Prima-

brača. Videl je, da je val, ki iz njega izvira, zajema tudi brodnike in jih nosi naprej; in on sam se ni mogel več ustavljati sili, ki ga je gnala, da zagrabljuje za grivo eno izmed tistih zveri.

— Reprobuse! Reprobuse! Levi se ga boje — so vpili gonici, ki so tekali za njim. Nenadoma so se zveri ustavile pred prelazom med dvema skalnatima stenama. Nekaj časa so oklevale, se ozirale naokrog, toda ko je bil Reprobuse tik ob njih, ga niso pričakale; spustile so se v dolinico. Mladenič je hotel za njimi, ko skoči predenjo oče.

— Stoj! So že v pasti. Zdjaj sem jaz na vrsti.

Opaše ga tedaj z mečem, ki ga je bil Reprobuse pustil v kolibi, potreplja ga po hrbtu in mu pravi.

— Tako torej, gladiator moj!

XII.

Robovi skalnate soteske so bili strmi in visoki. Redki prehodi zasuti s kamenjem, kletke pri roki, zato je bilo upravičeno pričakovanje, da se zveri zapletje v mreže in zanke, že vnaprej nastavljene po gr-

tržaške novice

Predstavitve knjige o Beneški Sloveniji

V ponedeljek 24. februarja je na sedežu Društva slovenskih izobražencev predstavil svojo knjigo »Ljudje Nadiških dolin« župnik iz Matajurja Paskval Gujon. Udeležba je bila zelo lepa, debata obširna. Srečanja sta se udeležila tudi župnik iz Štoblanka Marij Lavrenčič in župnik iz Lika Joško Kragelj.

Prihodnje srečanje v DSI bo v ponedeljek 3. marca ob 20.15. To pot bo govoril o svoji knjigi »Svetovni popotnik pripoveduje« njen avtor Andrej Kobal. Na zanimivo srečanje vsi toplo vabljeni.

V nedeljo 9. marca ob 17. uri bo v Kulturnem domu v Trstu

PESEM MLADIH 1975

revija mladinskih zborov in ansamblov.

ljek 3. marca ob 20.15. To pot bo govoril o svoji knjigi »Svetovni popotnik pripoveduje« njen avtor Andrej Kobal. Na zanimivo srečanje vsi toplo vabljeni.

Maličeve izbrane skladbe

Prejšnji teden je izšla v založbi Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu zbirka skladb Staneta Maliča z naslovom »Zbori

vera Vesel, Ksenija Caharija. Predstavniki pomožnega osebja: Vita Čok.

Nižja srednja šola v Nabrežini. Zavodski svet - predstavniki staršev: Albina Pertot, Evgen Pahor, Rudolf Gergič, Ivan Breclj, Bruno Metlikovec in Almiro Gabrovec. Predstavniki profesorjev: Franka Kojanec, Zvonko Legiša, Marija Magdalena Pertot, Miroslav Petelin, Helena Sah in Anamarija Tretjak. Predstavniki pomožnega osebja: Helena Krasnič. Disiplinski svet: Mario Pertot in Ada Kariš, nadomestna člana Ileana Kakeš in Dominik Gerlan.

IZŠLA JE

PRVA ŠTEVILKA NOVEGA LETNIKA REVIJE »MLADIKA«

Nižja srednja šola »Ivan Cankar« pri Sv. Jakobu. Zavodski svet - predstavniki staršev: Bogumil Samsa, Josip Slama, Anita Campana, Ada Roici, Adolf Junc in Bruna Škerlj. Predstavniki profesorjev: Zora Drašič, Neda Jevnikar, Nadja Legiša, Marinka Pertot, Ana Prinčič in Natalija Smotlak. Pomožno osebje: Vera Lozej. Disiplinski svet: Liana Gerdol in Ugo Margon, nadomestna člana Egon Blasina in Milan Svab.

Nižja srednja šola »Fran Erjavec« v Rojanu. Zavodski svet - predstavniki staršev: Boris Bogatec, Sabina Schillani, Aleš Lokar, Dimitrij Sancin, Danila Furlan in Karel Curri. Predstavniki profesorjev: Ada Bezenšek, Ana Mosca, Klavdij Palčič, Marija Pierazzi, Marija Ravnik in Ivanka Skrinjar. Pomožno osebje: Lojzka Drosi. Disiplinski svet: Erika Zupančič in Boris Bogatec, nadomestna člana Aleš Lokar in Bruna Počkaj.

mičevju na dnu klanca.

Spočetka so levi rjovelji, potem so umolknil.

— Ha! — reče lovec. — Vsak od njih nam bo sporočil z drugačnim glasom, da se je zapletel v mrežo. Lakota jih bo prisilila, da ugriznejo v vabo.

Gonici so počivali ob vhodu v klanec in gledali Reprobuse.

Mladenič je naslonil na steno strme skalne in globoko dihal. Drhtela je na njem vsaka mišica kot pri konju, ki se ni dovolj natekel in koplje s kopiti, stresa z grivo in hrza z nozdrvmi. On se ni bil še umiril. Kakor bi čakal, da bi na njem počile še poslednje vezi, ki ga vklepajo, in da se popolnoma oddahne.

Ni vedel, le čutil je, da je že sedaj odnos med njim in vsemi temi ljudmi postal drugačen, kakor je bil doslej, da bo njegov glas docela nov, kakor hitro bo spregovoril. Da je vse to prav takó, je bral v očeh, ki so bile vanj uprte. Vaščani so ga nekako drugače gledali, le pogled njegovega očeta je bil lisičji in lokav.

Mržnja do tega človeka, ki ga je bil napadel, ko je ta dvignil na ognjišču nadenj

in samspevis. Zbirko je Zveza izdala v počastitev 70-letnice, ki jo je skladatelj, glasbeni pedagog, organist in pevovodja Stane Malič praznoval lani konec oktobra.

Zbirka obsega njegove svetne skladbe. Od njegovega cerkvenoglasbenega opusa, ki je obsežnejši, je Zveza doslej izdala dve maši. Zbirka Maličevih svetnih skladb je namenjena petju in so zato v njej samo vokalne skladbe: mešani, moški, mladinski zbori in samspevi. Pesmarica predstavlja prerez skozi vso Maličevo glasbeno-vokalno ustvarjalnost, od prvega samspeva Kukavica nagajivka, ki je iz leta 1939, do Zdravljice za triglasni mladinski zbor, ki je nastala leta 1974.

V zbirki je 16 skladb. Prav bodo prišle našim solistom in zborom, predvsem tistim moškim in mešanim zborom, ki se udeležujejo zborovskih revij in tekmovanj, kjer zahtevajo ali priporočajo nove ali še neznane pesmi.

Mačkolje

8. februar je sicer že za nami, a kljub temu se proslave ob tem našem kulturnem prazniku nadaljujejo. Letos smo imeli tudi pri nas Prešernovo proslavo in sicer v nedeljo 16. februarja. Pobudo zanjo je dal domači pevski zbor in nekateri prosvetni delavci, ki so poskrbeli za res pester in bogat spored. Prireditev je bila v dvorani župnijskega doma in se je udeležilo zares številno občinstvo.

Spored je začel domači mešani pevski zbor, ki je odpel štiri pesmi, med temi Prešernovo »Zdravljico«. Zbor je vodila Dalka Sturman. Dijak David Stepančič je

V nedeljo 2. marca ob 17. uri bo v Baragovem domu v RICMANJIH

PREŠERNOVA PROSLAVA

Spored:

- Beseda o Prešernu (pesnica I. Zerjal).
- Recitacije in glasbene točke (domača mladina).
- Predstavitve knjige domače avtorice.
- Nastop otroškega zbora.

Vabljeni!

nato v jedrnatih besedah poudaril pomen velikih mož, ki so v vseh »časov silah« znali ločiti pravično od krivičnega in tako kazali ljudstvu pravo pot, dramili narodno zavest in budili v ljudstvu upanje na boljšo in lepšo prihodnost.

Zelo lep in prisrčen je bil nastop mladinskega zbora »Slovenski šopek«, ki ga požrtvovalno vodi Ljuba Smotlak. Zapel je več pesmi, ki so vse prisotne navdušile. Seveda ni manjkala priložnostni govor o pomenu Prešernovega dne, ki ga je imel prof. Ivan Artač z Opčin. V jasnih in izbranih besedah nam je prikazal lik Prešerna pesnika in človeka, ki je slutil boljšo bodočnost svojega naroda. Zato nam še danes veleva, da moramo ostati zvesti svojemu narodu in svoji zemlji.

Sledil je prikaz Gorenjske in Prešernove rojstne hiše v krasnih barvnih diapozitivih ob glasbeno-govorjeni spremljavi, ki jo je mojstrsko uredil in izvedel g. Marij Gerdol, župnik v Boljuncu. Spored se je zaključil s predvajanjem filma o tržaškem mestu po delih pisatelja Borisa Pahorja, ki ga je izdelal akademik Marjan Jevnikar.

Prispevek poljske Cerkve misijonom

Poljska Cerkev je dala po zadnji vojni že lepo število misijskih delavcev, vendar vse iz vrst redovnikov. Sedaj pa so odpotovali prvi trije škofijski duhovniki iz krakovske škofije v Anglijo, da se pripravijo na misijsko delo v Tanzaniji.

Prvi katekizem za odrasle v Grčiji

Grška pravoslavna Cerkev je prvič v svoji zgodovini izdala katekizem za odrasle. Pisan je zelo preprosto in ima 430 strani. Po možnosti naj bi zajel čim več vernikov. Verska nevednost je med grškimi verniki zelo velika, kar velja tudi za ostale pravoslavne Cerkve na Balkanu.

Vinko Beličič

NEKJE JE LUČ

Založil TABOR

Strani 122. Lir 3.000

Podoba petletja 1941-1945

Olympia : PAV Despar 2 : 3 (15:9, 11:15, 15:3, 13:15, 14:16)

Ze drugič v letošnjem prvenstvu je Olympia klonila, in to pred domačim občinstvom. Tekmo, ki bi jo naši igralci z lahkoto dobili, so skoraj nerazumljivo prepustili nasprotniku, ki je bil za razred slabši od »plavih«. Gledalci so bili priča medli in raztrgani igri naših, ki so kljub slabi igri prvi set povedli. Kot po navadi so v drugem setu zaspali in niz prepustili PAV-u. Tretji set je bil enosmeren, Furlani res niso mogli nič in so že čisto obupali. V četrtem setu so se naši kar sprehajali po igrišču do stanja 8:0 v njihovo korist. To jim je bilo tudi usodno, ker se je nasprotnik počasi prebudil, Olympia pa ne. Peti set je bil zelo borben, čeprav na nizki kvalitetni ravni. »Plavi« so bili preveč nervozni, da bi se mogli dovolj zbrati. Ko pa v odbojki začne iti slabo, tedaj te nesreča ne zapusti do konca. To se je dogajalo našim, ki jih v igri ni bilo več spoznati. Vmes je prišlo še nesrečno sojenje s strani sodnika, ki svoji nalogi očitno ni bil kos. Furlanski gostje so seveda izkoristili ugodne okoliščine in so tako iz Gorice odnesli dve točki, katerih v resnici niso pričakovali.

Kaj lahko rečemo o igralcih sobotne Olympije? Najbolj jim moramo očitati, da so tekmo vzeli kot preveč lahko preizkušnjo; iz tega izhaja vse, kar se je potem zgodilo. Kar se igre tiče pa človek kar obstane pred številom zapravljenih servisov, ki je res porazno: s tolikim izgubljenimi točkami bi nemara napolnili dva polna seta!

Je pa tudi res, da so »plavi« nastopili v okrnjeni in pomlajeni postavi; v takih primerih pa seveda igra trpi, ker se mora nova postava šele uigrati. Vseeno pa moramo pohvaliti oboja mlada člana, M. Coltiča in R. Lavrenčiča, ki sta svojo nalogo kar dobro opravila.

V nedeljo igra Olympia v Pordenonu ob 15. uri teško tekmo proti domačemu Fiume Veneto, ki zaseda drugo mesto na lestvici. Pričakujemo, da bodo naši znali na tujem terenu pokazati to, kar jim doma ne gre. - Kronist

bovanju krepkega, toda dobrodušnega velikan, ali predrznosti drugega.

Lovec stopa proti sinu. Kot krotilec levov je dobro vedel, da tu ne sme popustiti, če noče, da bi se ta mlada, divja žival za vselej rešila njegove oblasti.

— Jaz sem tvoj oče, tvoj gospodar — zavpije, medtem ko je na klanecu čuti rjovenje levov.

Toda divji glasovi, ki so prihajali iz doline, kamor so bili nagnali zveri, so v mladeniču krepili občutek moči in svobode. Odpaše si meč in ga vrže očetu pred noge: — Na ga!

Lovec dvigne bič in udari z njim mladeniča po obrazu.

Reprobuse zastoka, pripravljen, da napade. Rdeča lisa mu je lebdela pred očmi. Zver je tulila v njegovi notranjosti. Zazdelo se mu je, da je v sredini plamenov kolobarja, ki mu žge noge, da mora skočiti v mrzlo, krvavo vodo, razlito v krogu nedeleč od njega. Že se hoče nagniti in vanjo potopiti, ko se mu zazdi, da podoba mrtvoudne starke leži na gladini te mlake in da vztrajno zre vanj.

(Drugič naprej)

Občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete

13. redni občni zbor ZSKP je bil 20. februarja v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici. Predsednik dr. Kazimir Humar je pozdravil vse prisotne. Sledilo je branje zapisnika prejšnjega občnega zbora, poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. Nato so predstavniki društev včlanjeni v ZSKP podali poročila o delovanju in uspehih svojih društev. Zvrstila so se poročila PD Standerž, PD iz Steverjana, PD Mirko Filej iz Gorice, zbora Rupa-Peč, zbora Mirko Filej in SKAD-a iz Gorice ter še poročilo nadzornega odbora.

Delovanje društev je bilo razgibano, vsi so se po svojih močeh trudili za prosveto. Vsi pa so bili tudi mnenja, da bi morali z osrednjo organizacijo ZSKP bolj tesno sodelovati, saj le tako pride njen pravi pomen do izraza.

Prisotna je bila tudi pokr. odbornica Marija Ferletičeva, ki je povedala nekaj lepih misli. Obširnejše poročilo bo v eni prihodnjih števil.

Premiera drame

»Tri četrtine lune«

Stalno slovensko gledališče iz Trsta je v torek 25. februarja — prvič v slovenščini — uprizorilo v gledališču Verdi v Gorici dramo italijanskega režiserja in dramatika Luigi Squarzina »Tri četrtine lune«, ki je bila napisana v letih 1950-1952.

V igri sta tesno povezana dva trenutka: prevzem oblasti s strani fašistov in kriza italijanskega šolstva na predvečer imenovanja Gentilija za prosvetnega ministra. Šola je vedno v središču družbenega dogajanja. Ne samo, da prihaja vedno znova do konfliktov zaradi iskanja novih vzgojnih problemov, temveč se porajajo konflikti tudi zato, ker skuša oblast za utrditve svoje moči uveljaviti predvsem tiste vzgojne sisteme in takšne učne načrte, ki so ji v korist.

Cerjav je drama nastala pred dobrimi dvajsetimi leti, je še vedno sodobna, morda danes ob novi šolski reformi, še posebej. Nam Slovincem pa je blizu še zlasti zato, ker je prav Gentilijeva šolska reforma s pomočjo fašizma pomenila nož na vrat. Z nadčloveškimi naporimi smo se tega noža dvajset let nato otresli, a pretres, ki ga je ta nasilni poizkus italijanizacije naših šol povzročil, čutimo še danes.

Drama je za gledalca precej naporna, saj zahteva od njega zaradi številnih dialogov mnogo pozornosti. Igralci so tudi to pot vzorno opravili vogo nalogo. Blestel je zlasti Stane Starešinič v vlogi ravnatelja Germanica Piana; lepe in dovršene like so podali še Igor Sancin v vlogi Enrica Rambellija, ki postane žrtev ravnateljeve sebičnosti in neiskrenosti; Livij Bogatec v vlogi bogoslovca Maura Bartolija, ki maščuje samomor svojega prijatelja Enrica ter Anton Petje, ki je predstavljal generalnega šolskega inšpektorja Buttija. Od ženskih vlog je bila najbolj zahtevna vloga Elize, Enricove sestre, ki jo je lepo podala Bogdana Bratuževa. Ostali igralci so dali svoj pomemben delež k uspehu drame. Med njimi naj omenimo zlasti Stojana Colja, ki je zelo dobro predstavil fašističnega stremuha v profesorskem zboru in simpatično pojavo šolskega sluga, ki jo je zelo prijetno izoblikoval Alojz Milič. - ej

Razbremenitev vojaških služnosti

Vojaške služnosti pomenijo zlasti za slovenska naselja ob meji veliko obremenitev in so marsikje vplivale na urbanistične izbire, ki niso posrečene. Zaradi tega že vsa leta izvoljeni slovenski predstavniki na deželni, pokrajinski in občinski ravni ter Slovenska skupnost skrbno sledijo tej problematiki.

Decembra lani se je goriška pokrajinska odbornica Marija Ferletičeva ponovno sestala z deželnim odbornikom Cocianijem ter mu predložila, kako predstavljajo vojaške služnosti skupaj z jusarskimi pravicami in nevarnostmi novih razlastitev v zvezi s kraškimi rezervati veliko breme za slovensko narodnostno skupnost.

V soboto 22. februarja se je Cociani sestala s pokrajinskima odbornikoma Peresinom in Ferletičevo ter ob prisotnosti deželnega svetovaleca dr. Stoka in predstavnikov Slovenske skupnosti povedal, da je dolgotrajna akcija zoper vojaške služnosti rodila pozitivne sadove. Preprečena je bila razširitev vojaških služnosti zlasti na

ozemlju, kjer bivajo Slovenci, posebej na Krasu, kjer so bile v načrtu nove gradnje nad Selcami, na Krozari in v Martinščini.

V goriški pokrajini je bilo razbremenjenih od vojaških služnosti 3.215 ha (tj 38,1 odstotka) od 8.433 ha površine, ki je doslej spadala pod vojaške služnosti. V občinah, kjer bivajo Slovenci, je razbremenitev sledeča:

Gorica: dosedaj podvržene površine 1.400 ha; sedaj oproščenih 351 (25%); ostane podvrženih 1.050 ha.

Steverjan: dosedanja površina 185 ha; oproščenih po novem 34 (18,3%); ostane vezanih še 151 ha.

Sovodnje: od dosedanjih 289 ha je oproščenih 57 (19%); ostane podvrženih še 241. Doberdob: do sedaj vezane površine 1.070 ha; sedaj oproščenih 202 ha (16,8%); ostane vezanih 872 ha.

Ko bo ta novi reformni zakon odobren, bodo odškodnine izplačane za leta 1948-74 tudi za področja, ki so postala razbremenjena; za še naprej vezana zemljišča odškodnina ostane. Če bo sprejet deželni predlog, ki so ga parlamentarci že sprejeli, bo na podlagi 19 deželnega zakona poleg dežele odškodnino izplačala tudi država. Lastniki oproščenih zemljišč bodo o razbremenitvi posebej obveščeni. - M. F.

Zastopstvo istrskih Italijanov je obiskalo našo deželo

Pretekli teden je bilo na obisku v naši deželi precej številno zastopstvo italijanske manjšine v Istri. Prišli so na pobudo naših deželnih oblasti. Obiskali so Trst in Gorico. Ogledali so si razne ustanove in se zanimali za življenje, ki ga živi slovenska manjšina na Tržaškem in Goriškem. Niso jih pa peljali v Slovensko Benečijo in v Kanalsko dolino.

V Gorici so si v nedeljo ogledali Dijaški dom in Katoliški dom. Tu jih pa ni sprejel Hadrijan Korišič, kot piše Primorski dnevnik, temveč upravnik KD Ciril Korišič ter Andrej Košič.

Pomemben sestanek v Vidmu

V ponedeljek 24. februarja se je sestala na pristojnem odborništvu v Vidmu posvetovalna komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in gorsko gospodarstvo. V tej komisiji je prvič zastopana tudi slovenska manjšina, ki jo predstavlja pokrajinska odbornica Ferletičeva.

V svojem daljšem posegu je Ferletičeva najprej podčrtala potrebo po večjem vsklajevanju delovanja raznih ustanov za vse tri zgoraj omenjene panoge. Poudarila je potrebo po točni programaciji v kmetijstvu, ki je bilo doslej žrtev industrije, kar je prisililo slovenskega kmeta, da je zapustil slovensko zemljo. Obrazložila je tudi gospodarske probleme Krasa ter ponovno sprožila potrebo po namakanju sovođenjskega področja in zaščito pred poplavljanjem Vipave. Dežela naj bi čim bolj pomagala kmetom zlasti sedaj, ko jusarske pravice dobivajo svojo rešitev. Nazadnje je imela Ferletičeva še osebni razgovor z deželnim odbornikom Del Gobbo.

V petek 28. februarja je Ferletičeva z deželnimi funkcionarji obiskala Vrh, Sovodnje, Standerž, Poljane in Doberdob, da se na licu mesta prouči potrebe teh krajev. Na programu je tudi obisk Štmavra, kjer bi se moralo kmalu začeti z asfaltiranjem ceste, imenovane »Villa Vasie«.

Sovodnje

Ob veliki množici ljudi smo pospremili k zadnjemu počitku v petek 21. februarja 70-letnega Julija Ožbota iz naše vasi. Po poklicu je bil zidar. V zadnji vojni je iskreno sodeloval v narodnoosvobodilni borbi. Prav ta njegova iskrenost in osebna poštenost sta ga tudi privedli v vrste Slovenske demokratske zveze. Kot prepričan demokrat je kandidiral na njeni listi. Pokojni Ožbot je bil globoko veren človek, ki mu vera ni bila le neka folklorna in izročilo, ampak program za življenje. Naravno je bil ves čas tudi zvest naročnik in bralec našega lista.

V mladosti, ki ni bila ravno rožnata, je mnogo prestal. V skrbi za svojo družino je šel delat tudi v tujino. Sedaj, ko bi na večer svojega življenja lahko živel v miru v družinskem krogu, ga je Bog poklical k sebi po plačilo.

Dragi Julij! Mi, ki smo te preživeli, Ti želimo miren počitek v domači zemlji, družini in sorodnikom pa izrekamo naše globoko sožalje. Tem izrazom sožalja se pridružuje tudi naš list. - C. Č.

SLOVENSKA SKUPNOST

GORICA

VABILO

Vabljeni ste na občni zbor Slovenske skupnosti v Gorici, ki bo v prostorih Katoliškega doma v soboto 1. marca 1975 ob 20. uri s sledečim dnevnim redom:

- 1) Pregled dela pripravljalnega odbora.
- 2) Pregled in odobritev posameznih členov statuta, ki je bil načelno sprejet na zboru volivcev dne 15. 2. 1975.
- 3) Volitve sveta, nadzorništva in rzsodišča.
- 4) Razno.

Odbor Slovenske skupnosti

Padanje tržaškega prebivalstva

Tržaška pokrajina še vedno izgublja na prebivalstvu, čeprav priseljevanje nekoliko blaži negativni demografski obračun. V letu 1974 je prebivalstvo tržaške pokrajine padlo za 172 oseb.

1. januarja 1974 je prebivalstvo tržaške pokrajine — po podatkih, ki jih je objavila tržaška pokrajinska zbornica v svojem statističnem poročilu — znašalo 301 tisoč 988 oseb, 31. decembra 1974 pa je vseh prebivalcev bilo 301.816. Padeč je bil bolj občuten v Trstu samem, kjer je število stalnih prebivalcev padlo od 272.423 na 271.536. Število je padlo za 877 enot.

V celem letu so v tržaški pokrajini zabeležili 2.959 rojstev in 4.275 smrtnih primerov. Bilo je torej 1.316 več smrti kot rojstev. Tudi to dosti pove.

Delujejo v Rimu

Slovenik v Rimu je izdal seznam slovenskih duhovnikov, bogoslovcev, redovnikov in redovnic, ki trenutno živijo v Rimu ali na rimskem območju. Slovenskih duhovnikov, redovnikov in bogoslovcev je v Rimu trenutno 60, redovnic pa 64. Skoda pa, da se redovnice, ki živijo v Rimu, ne vključijo v apostolsko delo po slovenskih župnijah v domovini ali v zamejstvu, saj je toliko potreb.

OBVESTILA

Mesečna maša za edinost bo v Trstu v kapeli Marijinega doma, ul. Risorta, v ponedeljek 3. marca ob 18.30. Sledi razgovor. Vabljeni člani in prijatelji ACM.

Obisk Gonarsa bo 25. aprila; ob 10. uri bo maša, nato bo sledila slovenska komeemoracija in polaganje vencev raznih društev. Prevozi z avtobusi in privatnimi sredstvi. - Pripravljalni odbor

»Arhitekt z evangeliem« je naslov nove dvojne Knjižice št. 58/59, ki je te dni izšla. Govori o pok. misijonarju Jožefu Kerecu iz Prekmurja, ki je najlepša leta svojega življenja posvetil misijonskemu delu na Kitajskem.

Opozorilo. Gozdni požari se zadnje čase strahotno množijo. V glavnem jih povzročajo ljudje brez čuta odgovornosti, ki mečejo stran cigaretne ogorke ali ne poskrbijo za popolno ugašenje, če kurijo v naravi. Vsakdo naj bi se čutil soodgovorne, če opazi požar in takoj kliče na štev. 113. Marsikateri požar bi bil pravočasno udušen, če bi se takoj odgovorne obvestilo.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 2. do 8. marca 1975

Nedelja: 9.30 Svet v vojni. 10.20 Otroška matineja. 12.05 Nedeljsko popoldne. 16.40 Košarka Olimpija: Zadar. 18.25 »Vesolje 1999«, film. 20.05 »Odpisani«, nadalj. 20.50 Bukovica. 21.00 Športni pregled.

Ponedeljek: 17.30 Sovica Oka. 18.10 Na sedmi stezi. 18.45 Potniki brez potnega lista. 20.05 »Ob sedmih pod trančos«, drama. 21.10 Kulturne diagonale. 21.40 Mozaik kratkega filma.

Torek: 17.35 Zrcalce. 18.20 Nikogar ni doma. 18.30 Avtomobil skozi kamero. 21.00 »Črno mesto«, nadalj.

Sreda: 17.30 Viking Viki. 18.45 Knjiga v rokah bralcev. 20.05 Celovečerni film.

Četrtek: 18.20 Moličev za smeh in jok. 20.05 »17 trenutkov pomladi«, nadalj. 21.35 Četrtekovi razgledi. 22.05 Glasbeni magazin.

Petek: 16.20 Drsanje. 17.20 Pisani svet. 18.15 Beseda za mame. 20.05 Srečanje z igralko Miro Banjac. 20.35 »Slavica«, film.

Sobota: 14.50 Drsanje. 15.55 Nogomet Dinamo: Celik. 17.45 Atletika. 20.00 »Gledališče v hiši«. 20.45 Človek brez meja. 21.20 »Potovanje v središče zemlje«, film.

DAROVI

Za tiskovni sklad: N. N. iz Sovodenj plača naročnino za koga, ki je ne zmore; Ciril Princič, Blankišče 4, Moša, 4.000; Mara Breščak, Standerž, 4.000; N. N. iz Gorice 10.000; salezijanci iz Trsta 6.000; Fabiani 1.000; N. N. iz Trsta 2.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 2.000; Brevec Stefanija 2.000; N. N. 10.000; N. N. 1.000; N. N. 8.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; U. Z. 6.000; Ž. M. 10.000; Marijina družba 10.000; N. N., Gorica 10.000 lir.

Marijina družbenica iz Gorice daruje po namenu gđc. Vodopivec iz Trsta za Alojzijeve in Zavod sv. Družine po 1.000 lir.

Za Olympijo: C. K. 10.000; Košič B. 30.000; Alpina 25.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: namesto cvetja na grob Viktorije Vremec daruje družina Sosič-Repinc 5.000 lir.

Ob smrti Marije Stoka je poklonil namesto venca župnijski svet Kontovela za katoliški tisk 8.000, Ernest Danec (Kontovel 258) pa za kontovelsko cerkev 5.000 lir.

SKPD »Mirko Filej« iz Gorice priredi v **nedeljo 2. marca ob 16.30** v Katoliškem domu kulturni večer, na katerem bo predvajal skioptične slike g. Vinko Zaletel pod naslovom

OBISK PRI SEVERNOAMERIŠKIH SLOVENCIH

Isto predavanje bo g. Zaletel ponovil v **nedeljo 2. marca zvečer ob 19.30** v prosvetnem domu »Dr. A. Gregorčič« v STAN-DREZU, naslednji večer v **ponedeljek 3. marca ob 20.30** pa v župnijskem domu v STEVERJANU.

Za cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: družina Semenič-Bet 10.000; družina Kuret 5.000; Milka Felicijan 4.000; Vida Delak 1.000; Albina Kuret 2.000; Adrijana Sancin 2.000; Elda Petaros 5.000; družina Kocjančič 5.000; družina Hrvatich 5.000; Bernarda Kuret 5.000; Marija Senica 2.500; Pjerina Hrvatich 6.000; Antonija Komar 5.000; Marija Berdon 5.000; družina Lavrenčič 2.000; Pepca Felicijan 2.500; Ljuba Petaros 5.000; Valerija Pregarc 2.000; hčerki pok. Genevefe Komar 4.000; Albina Berdon 2.000; Olga Demark 2.000; Valerija Mohorovičič 2.000; Cirila Pečar 1.000; družina Samec 2.500 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: družina dr. Zlobec-Vouk 20.000; dobrotnica iz Rojana 8.000; Vera Turk v spomin na pok. Viktorijo Vremec 20.000 lir.

Za misijone: namesto cvetja na grob Julijana Ožbota daruje Peter Tomšič iz Sovodenj 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZAHVALA

V sredo 19. februarja je umrl previden z vsemi tolažili sv. vere

Julijan Ožbot

Svoj zadnji počitek je našel 21. februarja na pokopališču v Sovodnjah. Vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, zanj molili, poklonili cvetje in nam izrazili sožalje, se toplotno zahvaljujemo. Posebej se še želimo zahvaliti domačemu župniku g. Marijanu Komjancu, za pogrebne obrede in organistu Janezu Pavletiču iz Rupe za občuteno glasbeno spremljavo pri pogrebni maši.

Sovodnje - Renče, 21. februarja 1975

V nedeljo 2. marca ob 15.30 bo v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici srečanje z avtorjem knjige »Svetovni popotnik pripoveduje«

Dr. ANDREJEM KOBALOM

iz Severne Amerike, ki je v teh dneh na potovanju po Evropi. Lepo vabljeni vsi, ki bi se radi osebno seznanili z avtorjem knjige, ki je letos v zamejstvu in zdomstvu povzročila največjo senzacijo. Ob tej priložnosti bo avtor tudi podpisoval svojo knjigo. - Odbor GMD

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 2. do 8. marca 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Jurij Kozjak, slovenski janičar«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 »Oblak kobilic«. Igra. 19.10 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.20 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Stane Malič. 19.25 Za najmlajše. 20.35 B. Britten: »Peter Grimes«, opera. 21.15 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Koncert. 19.15 Družinski obzornik. 19.35 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Nove plošče resne glasbe. 19.10 Verska gibanja v Italiji. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Tri četrtine lune«. Drama.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni ital. skladatelji. 19.10 A. Pregarc: »Babna hiša«. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.40 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtorstvo. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Liki iz naše preteklosti. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »V Si-bilnem vetru«. 21.30 Vaše popevke.

Služba v Rimu: Hotel Bled, ul. S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 77102, sprejme v službo kvalificirano natakario, Slovenko, z znanjem nemškega jezika. Ponudbe z življenjepisom na gornji naslov.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Anica, žena; sin Julij (Giulio) z družino in hčerka Pierina z možem Ivanom Bernardis in otroki; sestra pokojnega Marija vd. Besednjak, sorodniki s Pečl in ostalo sorodstvo